

A KÚRIA ELNÖKE

Ügyiratszám: BGH.I.B.1.3/2023/5.

2022. évi

SZÖVEGES BESZÁMOLÓ

1. Feladatkör, tevékenység

1.1. A címhez/alcímhez tartozó intézmények száma, neve, törzskönyvi azonosító száma, honlapjának címe

Név: Kúria

PIR törzsszám: 304001

Honlap: <http://www.kuria-birosag.hu>

1.2. Az új intézmény és a feladat jogszabályi megalapozása

A Kúria tevékenységét Magyarország Alaptörvénye, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), továbbá a vonatkozó eljárási törvények rendelkezései alapján végzi.

1.3. A címhez/alcímhez tartozó intézményeknél (egyenként vagy intézménytípusonként) az ellátott tevékenységi kör, az év során teljesült feladatok, a szakmai feladatokban bekövetkezett változás, jellemző mutatókkal a szakmai működés értékelése

1.3.1. A Kúria feladatai

Magyarország Alaptörvénye, a Bszi., továbbá az eljárási törvények rendelkezései értelmében a Kúria elbírálja a törvényben meghatározott ügyekben a törvényszék, továbbá az ítéltábla határozatai ellen előterjesztett jogorvoslatokat, valamint a felülvizsgálati kérelmeket, emellett

- a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz,
- elbírálja a jogegységi panaszokat,
- dönt az önkormányzati rendelet Alaptörvényen kívüli más, magasabb szintű jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről,
- dönt a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról,
- elbírálja a népszavazással kapcsolatos jogorvoslatokat,
- polgári és közigazgatási ügyekben a bírósági határozat ellen irányuló, ún. valódi alkotmányjogi panasz sikeressége, az AB általi megsemmisítés esetén dönt a követendő eljárásról, azaz a konkrét jogvitában meghatározza az alkotmányellenes helyzet megszüntetésének eljárási eszközét,
- joggyakorlat-elemzést folytat a jogerős vagy véglegessé vált határozattal befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélkezési gyakorlatát [Bszi. 24. § (1) bekezdés].

Vállalkozási tevékenységet a Kúria nem végez; részvétele gazdasági társaságokban nincs.

1.3.2. A szakmai feladatokban bekövetkezett változások

2022-ben a Kúria ítélkező és jogegységi feladatainak ellátását több jogszabályi változás érintette.

A 2021-es évben a Kúria jogorvoslati hatásköre – az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvény 2020. április 1-jétől hatályos rendelkezései alapján – közigazgatási ügyekben a jogviták másodfokú elbírálására is kiterjedt, ezzel közigazgatási perekben a Kúria vált általános másodfokú bírósággá egész Magyarországra kiterjedő illetékességgel. A Kúria emellett továbbra is eljáró felülvizsgáló bíróságként, amennyiben az adott ügyben a felülvizsgáló eljárásnak a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) szerinti feltételei fennállnak. 2021 őszére a Kúria az ország legteherheltebb bíróságává vált, és várható volt, hogy az ügyterhelés az ítélőtáblák felállítására előtti szintre emelkedik.

A kritikussá vált folyamat megállítása, vagy legalább fékezése érdekében hozta meg az Országgyűlés az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódóan egyéb törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXXIV. törvényt, amely akként rendelkezett, hogy az ítélőtáblai szintet be kell vonni a másodfokú közigazgatási ítélkezésbe. A 2022. március 1-jétől hatályos módosítás eredményeként a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok fórumrendszere módosult, a jogorvoslati feltételek és szabályok nem. Továbbra is általános elsőfokú bíróság a közigazgatási kollégiummal működő törvényszék. Kivételes, törvényben meghatározott esetekben a Kúria jár el elsőfokon. Általános másodfokú (fellebbezési) bíróság a közigazgatási kollégiummal rendelkező Fővárosi Ítélőtábla. Azaz rendes jogorvoslati szintként az ítélőtábla hatáskörét mondja ki a törvény, kizárólagos illetékesség megállapításával együtt, ami azt jelenti, hogy a módosítás ismételt megteremtette a Fővárosi Ítélőtábla másodfokú hatáskörét a közigazgatási perekben. A Fővárosi Ítélőtábla a másodfokú ügyeket ún. felmenő rendszerben kapta meg, figyelemmel arra, hogy a fellebbezési ügyek elbírálását döntően a Kp. határidőhöz köti. Ez azt jelenti, hogy folyamatban lévő ügyeket a Kúria nem adott át, a Fővárosi Ítélőtábla fokozatosan tehermentesítette a legfőbb ítélkező fórumot. A Fővárosi Ítélőtábla által másodfokon elbírált ügyekben pedig értelemszerűen megnyílt a felülvizsgálat lehetősége.

A Velencei Bizottság CDL-AD(2021)036 számú, jogegységi panaszeljárásra vonatkozó véleményében hangsúlyozta, hogy a jogegységi panasz jogintézménye megfelel a korábban megfogalmazott követelményeknek, mindazonáltal javasolta a hagyományos, 1998. óta a jogrend részét képező (elvi) jogegységi eljárás megszüntetését, továbbá azt is, hogy a jogegységi panasz tanács a jelenleginél is több bíró közreműködésével hozza meg döntéseit.

A 2021. évi CXXXIV. törvény rendelkezései 2022. január 1-jei hatállyal a „hagyományos” jogegységi eljárást a jogegységi panaszeljárásba integrálták, az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali (preliminary ruling) eljárásának mintájára.

A következőkben az elvégzett feladatokról olvasható rövid összegzés, ezt követi a 2022. év szakmai működésének értékelése.

1.3.3. A 2022-ben elvégzett főbb feladatok

1.3.3.1. A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa

A Velencei Bizottság ajánlása folytán a Kúrián 2022. január 1-től a Jogegységi Panasz Tanács két állandó összetételben (I. és II.) működött, illetve működik jelenleg is, a korábbiakhoz képest nagyobb létszámban, ezt a Kúra Ügyelosztási rendje rögzíti. Mindkettőben a Kúria tanácselnökei vesznek részt, kiegészülve a Kúria főtitkárával, valamint a Kúria Polgári Kollégiumának kollégiumvezető-helyetteseivel.

További jelentős változás, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa nemcsak a jogegységi panaszokat bírálja el, hanem dönt a – korábban jogegységi indítványként ismert – jogegység érdekében előterjesztett előzetes döntéshozatali indítványokról is. Az elbírálás szabályaira a jogegységi panasz eljárás szabályai irányadóak a jogszabályban írt eltérésekkel. Az előzetes döntéshozatali indítványt elbíráló Jogegységi Panasz Tanács dönthet úgy, hogy az ügyet az érintett kollégium kúriai bíró tagjaival kiegészülve tárgyalja vagy a Kúria Teljes Ülése elé utalja, erre a 2022-es évben négy alkalommal volt is példa. A 2022. január 1. napja előtt benyújtott jogegységi indítványokat ugyanakkor a Bszi. korábbi szabályai szerint felállított kollégiumi vagy kollégiumközi jogegységi tanácsok bírálták el.

A jogegység biztosítása továbbra is elsősorban a felülvizsgálati eljárásokban történik. Az alsóbb fokú bíróságok ugyanis eltérhetnek a Kúria közzétett határozatától, azonban az eltérést meg kell indokolni. Az eltérés indoka lehet például az Alkotmánybíróság, az Európai Unió Bíróságának vagy az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntésének követési kötelezettsége. A Kúria közzétett határozataitól való eltérés az eljárási törvényekben a felülvizsgálat jogalapjaként szerepel. Ezek a szabályok meghatározzák, hogy a jogosult a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással felülvizsgálati kérelmet terjeszthet elő. Amennyiben a felülvizsgálati kérelemben a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre már hivatkoztak és a Kúria a felülvizsgálati határozatában az eltéréssel okozott jogsértést nem orvosolta, jogegységi panasz előterjesztésének van helye. Jogegységi panasz akkor is előterjeszthető, ha a közzétett kúriai határozatot az alsóbb fokú bíróságok követték és attól csak a Kúria tért el úgy, hogy jogegységi eljárást nem kezdeményezett.

A 2022. évben összesen 43 jogegységi panasz érkezett a Kúriára, az automatikus ügyelosztási mód szerint az I. Jogegységi Panasz Tanácshoz 21, a II. Jogegységi Panasz Tanácshoz 22. Az alapügyek szakágak szerinti megoszlása a következő volt: 12 polgári, 7 gazdasági, 19 közigazgatási, 3 munkajogi és 2 büntetőügy. A két résztanács összesen 41 ügyet fejezett be, 15 ügy maradt folyamatban.

1.3.3.2. Jogegységi hatályú jogegységi panasz határozatok 2022-ben

2022-ben a Kúria három olyan határozatot hozott, amelyben megállapította, hogy a Kúria támadott határozata jogkérdésben eltért a hivatkozott határozattól, azonban az eltérés nem volt indokolt. Az indokolatlan eltérés miatt a támadott felülvizsgálati ítéletet vagy végzést hatályon kívül helyezte és a Kúriát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. E határozatok jogegységi hatályúak, ezekben a Kúria megállapította a bíróságokra kötelező jogértelmezést is.

A határozatok teljes szövege a Bszi.-ben írtaknak megfelelően több közzétételi felületen, így a Kúria honlapján (<https://kuria-birosag.hu/hu/jogegysegi-panasz>) is elérhető.

Perújítási okok értelmezése

A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa előtt felmerült jogkérdés az volt, hogy a bírói gyakorlatban és a jogirodalomban nívumként (el nem bírált tény, bizonyíték, határozat) említett „más hatósági határozat” fogalmat, mint a perújítást megnyitó okot hogyan kell értelmezni, és lehet-e az Európai Unió Bíróságának (EUB) határozatára perújítási okként hivatkozni.

A Kúria megállapította, hogy az EUB az előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatában minden esetben jogkérdésben és nem ténybeli kérdésben foglal állást, így perújítási okként sem a korábbi, sem a jelenleg hatályos magyar szabályok alapján nem alkalmazható. A bíróságokra kötelező jogértelmezés szerint az EUB előzetes döntéshozatali eljárásban hozott határozatára hivatkozással perújításnak nincs helye (Jpe.II.60.027/2021/8. számú jogegységi hatályú határozat).

Keresetlevél benyújtása közigazgatási perben

A Kúria másik ügyben kimondott, a bíróságokra kötelező jogértelmezése szerint, ha a felperes a keresetlevelet nem megfelelő helyen nyújtotta be, és a keresetindítási határidőben a keresetlevél a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez, többfokú közigazgatási eljárásban hozott cselekmény esetén az elsőfokon eljáró közigazgatási szervhez nem érkezett meg, a keresetlevelet – elkésettség okán – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdés i) pontja alapján kell visszautasítani (Jpe.I.60.003/2022/9. számú jogegységi hatályú határozat).

Biztosító helytállási kötelezettsége alóli mentesülése all risks vagyombiztosítás körében

A harmadik, jogegységi hatályú határozattal zárult ügyben felmerült jogkérdés a biztosítók helytállási kötelezettség alóli mentesülési feltételeire vonatkozott az úgynevezett all risks vagyombiztosítások körében. Az általános vagyombiztosítási feltételek értelmében a biztosító mentesül a szolgáltatási kötelezettsége alól, amennyiben a kárt a biztosított vagy alkalmazottja szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásával (pl. a foglalkozásának szabályai megszegésével) okozta, vagy ezzel a magatartással nem tesz eleget kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének (Jpe.I.60.009/2022/10. számú jogegységi hatályú határozat).

1.3.3.3. Előzetes döntéshozatali indítványra hozott jogegységi határozatok 2022-ben

2022. január 1-től előzetes döntéshozatali indítványra – korábbi elnevezése szerint jogegységi indítványra – jogegységi eljárásnak akkor van helye, ha az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi határozat meghozatala, korábban meghozott jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges, vagy ha a Kúria valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától. Jelentős változás a korábbiakhoz képest, hogy előzetes döntéshozatali indítvány a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében már nem terjeszthető elő.

A 2022. évben mindkét Jogegységi Panasz Tanácshoz 11-11 előzetes döntéshozatali indítvány érkezett. A vizsgált időszakban az I. Jogegységi Panasz Tanács 5 ügyet fejezett be, míg a II. Jogegységi Panasz Tanács 6 ügyet. A tanácsok három-három (összesen hat) jogegységi határozatot, két határozathozatalt mellőző végzést, egy eljárás megszüntető végzést hoztak. Egy esetben az előzetes döntéshozatali indítvány visszautasításával, egy ügyben egyéb befejezéssel zárult az eljárás. A beszámolóval érintett időszakban összesen 12 előzetes döntéshozatali eljárás maradt folyamatban a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsai előtt.

A határozatok teljes szövege a Bszi.-ben írtaknak megfelelően több közzétételi felületen, így a Kúria honlapján (<https://kuria-birosag.hu/hu/jogegysegi-hatarozatok-hatalyos>) is elérhető.

1.3.3.4. A korábban indult ügyeket elbíráló szakági jogegységi tanácsok tevékenysége

A jogegységi eljárás lefolytatása 2022. január 1-jével a Jogegységi Panasz Tanács hatáskörébe került át, de a 2021. december 31-jéig megindított eljárásokat még a korábbi szabályozás szerinti, héttagú jogegységi tanácsoknak kellett elbírálniuk.

Polgári-gazdasági-munkaügyi jogegységi tanács

A Polgári-gazdasági-munkaügyi jogegységi tanács jogegységi határozatai:

- 1/2022. PJE határozat az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett zálogjogból eredő követelésnek a zálogtárgy új tulajdonosával szembeni érvényesítéséről
- 2/2022. PJE határozat a bérleti jogviszonynak a bérbeadó vagyongazdálkodó által felmondással történt megszűnését követően a felmondás érvényességének, jogellenességének tárgyában

Közigazgatási jogegységi tanács

A közigazgatási szakágú jogegységi tanács jogegységi határozatai:

- 1/2022. számú KJE határozat a mulasztási per megindításának előfeltételéről
- 2/2022. KJE határozat az Unió Vámkódex szerinti vámelengedésről

Kollégiumközi jogegységi tanácsok határozatai

- 1/2022. KPJE határozat a közterület-használati jogviszony közjogi vagy magánjogi jellegének megítéléséről és az ilyen tárgyú perben eljáró bíróság meghatározásáról
- 1/2022. BPJE határozat a lefoglalással összefüggő közjogi-magánjogi igény érvényesítéséről

E határozatok meghozatalával lezárult egy korszak, amelyben a jogegységi eljárásokat kis létszámú, ad hoc felállított, többségében egy adott szakághoz kötődő jogegységi tanácsok hozták meg.

1.3.3.5. Kollégiumi vélemények

A Bszi. 27. § (1) bekezdése szerint a Kúria kollégiuma az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében figyelemmel kíséri a bíróságok gyakorlatát, és véleményt nyilvánít a vitás jogalkalmazási kérdésekben.

Polgári Kollégium

A Polgári Kollégium 2022-ben két kollégiumi véleményt fogadott el, az egyiket a Közigazgatási Kollégiummal közösen.

- 1/2022. (V. 30.) PK vélemény a házastársi közös vagyon megosztásának egyes kérdéseiről.
- 1/2022. (IX. 20.) KK-PK kollégiumi vélemény a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 33/A. § (9) bekezdése szerinti biztosíték nyújtására vonatkozó végzés végrehajtás szempontjából történő minősítéséről.

Büntető Kollégium

A Kúria Büntető Kollégiuma 2022-ben kollégiumi véleményt nem alkotott, ehelyett részletesen áttekintette az összes korábban hozott kollégiumi véleményt annak érdekében, hogy 2023-ban arról tudjon határozni, hogy mely véleményeket szükséges az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokra figyelemmel módosítani, illetve melyeket nem indokolt a továbbiakban fenntartani.

Közigazgatási Kollégium

2022. évben az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében a Közigazgatási Kollégium a Bszi. Bszi.27. § (1) bekezdése alapján két kollégiumi véleményt fogadott el.

- 1/2022. (VI. 08.) KK vélemény a megelőző eljárás fogalmáról a közszolgálati jogviszonyokban.
- 2/2022. (X. 11.) KK vélemény a választói névjegyzékkel kapcsolatos jogorvoslat eljárási szabályairól.

1.3.3.6. Joggyakorlat-elemzés

A Kúria 2022-ben is folytatta az ítélkezési gyakorlat aktuális kérdéseinek vizsgálatát a kúriai joggyakorlat-elemző csoportok keretein belül. A társadalom széles körét érintő, illetve a joggyakorlat egysége szempontjából kiemelkedő fontosságú jogalkalmazási problémák feltárása érdekében 2022. évre az alábbi két vizsgálati tárgykörben kezdték meg működésüket joggyakorlat-elemző csoportok:

1. A törvényes bíróhoz való jog érvényesülésének gyakorlata
2. A korrupciós bűncselekmények ítélkezési gyakorlata.

A Kúria a korlátozott precedensrendszerre épülő jogegységet elsősorban a felülvizsgálati és egyéb jogorvoslati, másodsorban a jogegységi és jogegységi panasz eljárásokban hozott határozatai útján biztosítja. Ez az elvárás szükségessé tette a joggyakorlat-elemzés szerepének, jelentőségének átgondolását. A joggyakorlat-elemzés időigényes tevékenység, ezért a Kúria jelenlegi leterheltsége mellett nagyszámú joggyakorlat-elemző csoport egyidejű működésére nincs lehetőség.

Átgondolást igényelt az összefoglaló vélemények hasznosítása is. Egyrészt jobban összhangban van a vonatkozó törvényi előírásokkal az összefoglaló vélemény rövid, összegző megállapításainak közzététele a teljes vélemény helyett, másrészt a korlátozott precedensrendszerben a joggyakorlat-elemzés célja kizárólag valós elemzési következtetések levonása lehet.

1.3.3.7. Tudományos tevékenységek, gyakornokok fogadása

1.3.3.7.1. A Kúria Werbőczy István Országbírói Kutatóintézete

A 2021. július 1-jén alakult Kutatóintézet névadója Werbőczy István, a 15–16. századi magyar királyi udvar egyik legfontosabb bíróságán működő ítélőmester. A király megbízása alapján összegyűjtötte Magyarország írott törvényeit és szokásjogát, majd 1514-ben azokat egybefoglalva – Tripartitum (lat. „három részből álló”) – az országgyűlés elé vitte. Munkájának jelentőségét mutatja, hogy a Hármaskönyv néven ismert magyarországi szokásjogi gyűjtemény egészen 1848-ig a magyar jog legtekintélyesebb forrása, az önálló magyar jog jelképe volt.

A Kutatóintézet kutatásokat folytat és elemzéseket végez a magyar igazságszolgáltatás történetéhez, alkotmányos rendeltetéséhez és a bírói függetlenség alapkérdéseivel kapcsolódóan, szakmai anyagok készítésével támogatja a Kúria ítélkező tanácsainak és kollégiumvezetőinek a munkáját, továbbá eseti jelleggel szakértői anyagokat készít. Mindezen tevékenységekhez kapcsolódóan kiadványszerkesztési és rendezvényszervezési feladatokat is ellát. A Kutatóintézet részeként működik a Kúria Tóry Gusztáv Jogi Szakkönyvtára.

A Kúria kiemelt figyelmet fordít a bírói függetlenség és az igazságszolgáltatás függetlensége elemeinek, tradícióinak, illetve kihívásainak feltárására, amit a Werbőczy Kutatóintézet közreműködésével egy önálló kutatási projekt keretében vizsgál, amely 2022 tavaszán indult. Az igazságszolgáltatás függetlenségének komplex, történeti, társadalomtudományi, jogösszehasonlító vizsgálatában a Kúria bírái és főtanácsadói, valamint külső szakértők vesznek részt. A kutatásnak ugyancsak része a jelenlegi igazságszolgáltatás függetlenségének megítélése és értékelése az Európai Unió jogalkotásában és a jogalkalmazásában. A kutatás az ún. „modellországok” mellett kiterjed az igazságszolgáltatás függetlenségének megítélése és értékelése terén a hozzánk hasonló fejlődést követő országokra is.

A 2022-es év az Aranybulla kiadásának 800. évfordulója volt. Nemzeti hagyományaink ápolása és a jogtörténet kiemelkedő eseménye előtti tiszteletadás jegyében az Alkotmánybíróság és a Kúria közös rendezvényen rótták le tiszteletét a 800 éves Aranybulla előtt kiadásának napján, április 24-én, születésének városában, Székesfehérváron. Az emlékkonferencián elhangzott előadásokat és a témát kutató jogtudósaink munkáit összegyűjtve a Kúria tanulmánykötetet is megjelentetett „Bulla Aurea 800 – Nyolc évszázad közjogi üzenete” címmel.

A Kúria és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara 2022. július 7-én közös konferencián emlékezett meg néhai Prof. Dr. Radnay József születésének 95. évfordulójáról. A rendezvényen az egykori munkatársak, a Kúria bírái és egyetemi oktatók elevenítették fel a legfelsőbb bírósági kollégiumvezető, egykori dékán, kiváló jogtudós, professzor, oktató

munkásságát. Prof. Dr. Radnay József szellemi hagyatéka előtt tisztelegve az Egyetem és a Kúria Werbőczy István Kutatóintézete „Exemplis discimus” címmel tanulmánykötetet jelentetett meg.

A magyar BTK 10 éve – Európai kihívások, közép-európai válaszok a 21. század bűnügyi tudományában címmel rendezett kétnapos nemzetközi konferenciát a Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet és a Kúria 2022. november 8-9-én. Az igazságszolgáltatás hivatásrendjeinek képviselői mellett a rendezvényen felszólaltak a tudományos szakmai élet kiválóságai, képet adva az elmúlt 10 év eredményeiről, a büntetőpolitika és büntetőjog területén jelentkező kihívásokról és fejlődési irányokról. A szimpózium nemzetközi kitekintést is adott századunk bűnügyi tudományának helyzetéről: szlovák, cseh, lengyel, szerb, szlovén, horvát és román előadók mutatták be a kriminálpolitika közép-európai irányait.

2023-ban ünnepli a Kúria fennállásának 300. évfordulóját, amely témakör egy önálló kutatás keretében külön figyelmet kap. A Kúria Werbőczy Kutatóintézete keretében 2022. őszétől folyik a „Háromszáz éves a Kúria” című kutatás, amelynek fókuszában a Kúriának, mint rögzített székhellyel, állandóan működő felsőbíróságnak a létrejötte, annak történeti előzményei, továbbá a szervezeti struktúra feltárása és bemutatása áll.

1.3.3.7.2. A Kúria főtanácsadói kara

A kúriai főtanácsadók tudományos fokozattal (PhD) rendelkező, rendszerint határozott idejű kinevezéssel foglalkoztatott igazságügyi alkalmazottak. Az Iasz.¹ értelmében a főtanácsadó érdemi és ügydöntő feladatokat ellátó tisztviselő, s a Kúrián foglalkoztatott főtanácsadó szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A főtanácsadók szolgálati helye a Werbőczy István Országbírói Kutatóintézet. A főtanácsadók feladataik egyik részét a kollégiumvezető által kijelölt tanács mellett végzik, munkaidejük másik részében pedig a Kutatóintézet keretei között kutatási tevékenységre fókuszálnak. A Kúria kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a főként főállású egyetemi oktatóként tevékenykedő főtanácsadók különféle feladatai (jellemzően egy hármass feladatrendszer: az egyetemi oktatói munka, valamint a kollégium mellett és a Kutatóintézetben végzett munka) között egyensúly legyen. A kúriai munkavégzés során a legnagyobb hangsúly az ítélezés támogatásán van, így tehát a főtanácsadói munka ritmusát alapvetően a tanács mellett ellátandó feladatok határozzák meg. A főtanácsadók a kollégium munkáját kutató-elemző jellegű szakmai feladatok elvégzésével, szükség esetén határozattervezetek készítésével segítik, figyelembe véve az egységes jogértelmezés és az egységes ítélezési gyakorlat követelményét.

A 2022. december 31-i állapotot tekintve 25 főtanácsadó működött a Kúrián. A főtanácsadók önálló kutatási területe, érdeklődési köre a jogrendszer valamennyi spektrumát felölelte: büntető anyagi és eljárási jog, energiajog, jogelmélet, környezetjog, közigazgatási jog, magyar állam- és jogtörténet, munkajog, nemzetközi jog, pénzügyi jog, polgári anyagi és eljárási jog, szellemi alkotások joga, társadalombiztosítási jog, uniós jog.

1.3.3.7.3. A Kúriai Döntések, Bírósági Határozatok c. folyóirat megújulása

A Kúriai Döntések Bírósági Határozatok c. folyóirat fennállásának történetében nagy változást hozott és indított el a 2021-es esztendő. A kiadvány 2022-ben ünnepelte alapításának 70. évfordulóját, s így e kerek évforduló egybeesett a lap megújulásának megszervezésével.

2022-től kezdődően – megfelelően a kor kívánalmainak – a Kúriai Döntések Bírósági Határozatok folyóirat saját, szabad hozzáférésű (*open access*) ingyenes kiadványként jelenik meg. A nyomtatott kiadás megszűnt, helyette elektronikus formában, a Kúria honlapján érhető el az egyes lapszámok.

¹ 1997. évi LXVIII. törvény az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról, 6. § (1) és (1a) bekezdés

A folyóiratot továbbra is a Kúria bíráiból álló Szerkesztőbizottság szerkeszti. A folyóirat megjelenéséért a Werbőczy István Országbírói Kutatóintézet felelős.

Az új konstrukció alapvetően az egyéni szintű jogászi felhasználást teszi lehetővé, ideértve a bírók és igazságügyi alkalmazottak általi felhasználást is. A döntéseknek a jogi adatbázisokba való beillesztéséhez és azokon belüli kereshetőségéhez fűződő igényt a Kúria a jogtárszolgáltatókkal megkötött külön megállapodások útján biztosítja.

1.3.3.7.4. A Kúria gyakornoki programja

Az állam- és jogtudományi doktori iskolákkal 2014 áprilisában megkötött együttműködési megállapodás alapján évek óta sikeresen működik a Kúria gyakornoki programja, amely egyszerre szolgálja a Kúria ítélkező tevékenységének tudományos megalapozását és a bírói gyakorlatból merítő, színvonalas doktori értekezések születését. A programba felvételt nyert doktoranduszok a kutatási témájukhoz kapcsolódó ügyekben eljáró tanácshoz kapnak beosztást, amelynek munkáját jogirodalmi kutatás végzésével, tudományos szakvélemény adásával segítik, ugyanakkor lehetőségük nyílik tárgyalások látogatására, a bírókkal történő konzultációra is.

2022 januárjában jelent meg a pályázati kiírás a gyakornoki programban való részvételre a nappali vagy levelező tagozaton aktív hallgatói jogviszonyban álló doktoranduszok, illetve azok számára, akik már abszolutóriumot szereztek, de még fokozatszerzés előtt állnak. A korábbi évekhez hasonlóan 2022-ben sem volt kizáró ok, ha a pályázó korábban már részt vett a gyakornoki programban. A kiírásra öt pályamű érkezett, amelyeket a Kúria jogegységi feladatokért felelős elnökhelyetteséből, a kollégiumvezetőiből és kijelölt bíráiból álló bizottság bírált el. Valamennyi pályázat sikeres volt, így a pályázók a gyakornoki tevékenységüket megkezdhették. A pályázatok közül kettő a közigazgatási jog területéről érkezett, a többi pedig jogelméleti, büntetőjogi és jogtörténeti (bírószak-történeti) témájú volt.

A gyakornokok egy-egy instruktorként bíró irányítása és felügyelete mellett folytatták kutatási tevékenységüket, díjazás nélkül. A doktori tanulmányaikhoz kapcsolódó kutatás elősegítése érdekében – külön kutatási engedély birtokában – lehetőségük volt szakmai anyagokhoz való hozzáféréshez. Az év folyamán az egyik gyakornok főtanácsadói kinevezést kapott, így munkáját igazságügyi alkalmazottként folytatta tovább a Kúrián.

A 2022-ben meghirdetett program újítása volt, hogy a gyakornokok a kutatási témájukhoz kapcsolódóan egy publikálásra alkalmas tanulmányt is készítettek. Az ebben is szereplő kutatási eredményeiket a doktori iskolák képviselőinek meghívásával 2023. január 19-én megtartott zárórendezvényen mutatták be.

1.3.4. A szakmai működés értékelése

A Kúria előtt alapvetően feladatok állnak. Más, mint ezek ellátása nem fogalmazható meg célkitűzésként sem. A feladatok ellátásának keretei sem változnak lényegesen, a célok tehát általánosságban azonosak voltak a 2021. évről megfogalmazottakkal.

Változatlanul prioritást élveztek a jogegységesítő feladatok. A két különlegesen nagy összetételű Jogegységi Panasz Tanács eljárása korábban nagyrészt ismeretlen működési forma volt, mivel a megelőző években csak egészen kivételesen fordult elő, hogy egy adott kollégium járt el jogegységi tanácsként.

A 2022. év kiemelt feladatát jelentették az országgyűlési választást érintő ítélkezési feladatok, amelyeket a Kúria lényegében kizárólagosan lát el. Új elem volt, hogy az országgyűlési

választásokkal együtt országos népszavazást is tartottak. Ezek együttes megvalósítása és leképződése az ítélkezésben először fordult elő, így ebben nem volt tapasztalat. Ez koncentrált igazgatási előkészületeket és nagyon fegyelmezett ítélkezést tett szükségessé, amelyet a Kúria sikeresen teljesített is.

2022. március 1-jétől öttagú tanácsokra bízta a törvény az ítélkezést a közigazgatási ügyszakban. Ugyanakkor elképzelhetetlen volt, hogy a polgári és a büntető ügyszak hosszú távon eltérő rendben, háromtagú tanácsokban ítélkezzen. A szervezeti keretek ehhez rendelkezésre álltak és a konkrét törvényi szabályozást megelőző, a Bszi. indoklásában megfogalmazott tapasztalatszerzés megtörtént. A Kúria hagyományainak és a külföldi legfelsőbb bírósági tapasztalatoknak is megfelelő nagyobb létszámú tanácsokra bízott ítélkezésnek nem volt akadálya. Ezért 2022. őszén lezajlott az ügyelosztási rend általános öttagú tanácsokban történő ítélkezést előíró módosítása és azt a Kúria kollégiumai – amelyeknek tagjai az alsóbb fokú bíróságok azonos kollégiumainak vezetői is – egyhangúlag elfogadták.

2022-ben két kutatási projekt indult el a Werbőczy István Országbírói Kutatóintézetben: az egyik a sok évszázados múltú visszatekintő és összetett tartalommal rendelkező bírói függetlenség intézményét vizsgálja külföldi kitekintéssel, a másik projekt pedig a Kúria állandó bíróságként való letelepítésének közelgő 300. évfordulójára tekintettel az elmúlt három évszázad legfelső szintű bíraskodásának történetét tekinti át a Kutatóintézet főtanácsadói és külső szakértők bevonásával. Mindkét kutatás eredményeit 2023-ban adjuk közre.

Az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése második mondata szerint „A legfőbb bírósági szerv a Kúria.” A (3) bekezdés értelmében pedig az különbözteti meg a bírósági szervezet többi szintjétől, hogy a Kúria az ítélkezési tevékenysége mellett – valójában annak keretein belül – biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. Ennek a kitüntetett alkotmányos rendeltetésnek azonban csak akkor tud eleget tenni, ha a költségvetése tekintetében is legalább olyan mértékű autonómiával rendelkezik, mint amilyen az (5) bekezdésben nevesített szervek. Erre figyelemmel indokolt, hogy a Kúria fejezetet irányító szervei jogállással bíró központi költségvetési szerv legyen, amelynek költségvetése a bíróságok költségvetési fejezetén belül önálló címet képez. Ennek intézményi feltételei a Kúria esetében adóttak. Garanciális jelentőségű lenne annak kimondása is, hogy a Kúria költségvetésének kiadási és bevételi főösszegei kizárólag az Országgyűlés által legyenek csökkenthetők. Ebből az a követelmény is fakad, hogy az OBH elnöke még a Kúria elnökének egyetértésével se csoportosíthassa át a Kúria előirányzatát, különös tekintettel arra, hogy a Bszi. 2023. június 1-jétől hatályos 76. § (3) bekezdés c) pont ca) alpontja az Országos Bírói Tanács részére biztosítja ezt a jogosítványt.

1.4. Az intézményen belül a szervezeti és a feladatstruktúra korszerűsítésére tett intézkedések

A Kúria kiemelt jelentőséget tulajdonít a belső szabályzatok rendszeres felülvizsgálatának, így a nemzeti vagyonnal való felelős gazdálkodás, valamint a közpénzek szabályszerű, átlátható és hatékony felhasználása érdekében 2022-ben is folytatódott a gazdálkodási szabályzatok aktualizálása, melynek keretében megújultak a gazdálkodást érintő szabályzatok, úgymint a Kötelezettségvállalás, pénzügyi ellenjegyzés, érvényesítés, utalványozás rendjéről szóló szabályzat, a Közbeszerzési szabályzat, a Pénz- és értékezelés rendjéről szóló szabályzat, a Kúria Reprezentációs célú kiadásainak rendjéről szóló szabályzata, a Beszerzések és szerződéskötések rendje, az Eszközök és források értékelésének rendje, a Számlarend, valamint a Számviteli Politika.

Valamennyi szabályzatban rendezettek a működéshez kapcsolódó, pénzügyi kihatással járó, jogszabályban vagy egyéb közjogi szervezetszabályozó eszközben nem szabályozott kérdések. A humán erőforrás-kezelés átlátható, a munkaerő-kiválasztás során kiírt pályázatok a képzettségi követelményeket és elvárt egyéb kompetenciákat tartalmazzák.

A Kúrián rendelkezésre álló erőforrások erejéig a Koordinációs, Személyzeti és Oktatási Főosztály – magában foglalva a belső ellenőrzési vezető éves képzési tervét is - éves oktatási tervet állít össze, továbbá gondoskodik az OBH szervezésében zajló kötelező vagy alternatív oktatások és a résztvevő személyek koordinációjáról.

2. Az előirányzatok alakulása

2.1. Az I/2/A és I/2/B melléklet kitöltése a Kúria vonatkozásában

Az előirányzatok teljesítése és az előirányzat-módosítások 2022. évben bekövetkezett változásainak levezetését az I/2/A és I/2/B mellékletben mutatjuk be.

2.2. A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

A pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Kúria 2022. évben is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat 2021. év	Eredeti előirányzat 2022. év	Módosított előirányzat 2021. év	Módosított előirányzat 2022. év	Teljesítés 2021. év	Teljesítés 2022. év
Személyi juttatások	3 900 800	5 271 100	4 545 111	4 908 227	4 545 097	4 908 227
Munkaadókat terhelő adók és szociális hozzájárulási adó	668 400	877 700	775 054	684 139	775 026	684 139
Dologi kiadások	287 100	287 100	318 691	352 263	315 700	352 263
Egyéb működési célú kiadások			2 884	119 136	2 884	119 136
Felújítások			316 364	167 832	316 364	167 832
Beruházások	46 000	46 000	161 499	202 090	111 984	202 090
Finanszírozási kiadások			195 888	195 888		195 888
Kiadások összesen	4 902 300	6 481 900	6 315 491	6 629 575	6 067 055	6 629 575

A személyi juttatásokra fordított kiadás az előző évi tényadathoz képest 7,9%-os növekedést mutat. A személyi juttatások növekedésében szerepet játszott a 2022. január 1-től hatályos új bértábla szerinti besorolási illetmény emelése, valamint a kötelező előresorolásokból adódó többletkiadások hatása.

A bírói függetlenség és az igazságszolgáltatás mint szervezet függetlensége alkotmányos érték, melynek attribútumait az Alaptörvény rögzíti. A bírói függetlenség absztrakt értéke és az egyes bírák függetlenségének vizsgálata mint érték tiszteletben tartása és érvényesülése a társadalom egésze és a gazdaság teljessége részéről alapvető követelmény. Az objektív kép bemutatása, a bíróságok szakmai

fejlődésének támogatása, valamint a közbizalom erősítése céljából szükséges a közép-európai államok tapasztalatai, az igazságszolgáltatás függetlenségének történeti dimenziói, jelenlegi és jövőbeni kihívásai, valamint a jogegységesítő tevékenység, a jogbiztonság és átláthatóság követelményei hosszú távú, intézményesített kutatása. 2021. évben ennek érdekében történt meg a Kúria Werbőczy István Országbírói Kutatóintézet létrehozása.

A Kúria Werbőczy István Országbírói Kutatóintézet (a továbbiakban: WIOKI) költségvetéséről elvi döntés született a 1757/2021. (X.27.) Kormány határozat szerint.

A fenti Kormány határozat értelmében a WIOKI költségvetése az alábbiak szerint alakult:

2021. évre: 3,0 millió Ft, amely a 1808/2021. (XI.18.) Kormány határozat alapján pótelőirányzat formájában biztosított forrást a felmerülő kiadásokra. 2022. évre: 80,0 millió Ft, amely a 1388/2022. (VIII.9.) Kormány határozat alapján pótelőirányzat formájában nyújtott fedezetet a költségekre. 2023. évtől kezdődően a Kúria költségvetésébe beépülő jelleggel, évente 80,0 millió Ft támogatás áll a WIOKI rendelkezésére. Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény alapján a Kúria 2023. évi költségvetése tartalmazza a WIOKI feladatainak megvalósításához szükséges tárgyévi forrást (80,0 millió Ft).

A 2022. évi elemi költségvetésben munkaadókat terhelő adók, járulékok kiadása 877,7 millió Ft volt, melyhez képest a tényleges kifizetés 684,1 millió Ft lett. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó teljesítése a személyi juttatásokon bekövetkező költségváltozásokkal párhuzamosan, valamint a szociális hozzájárulási adó 2022. évi csökkentéséből adódóan mintegy 22,1%-kal kevesebb az eredeti előirányzatnál. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőben eleget tett.

Dologi kiadásra a 2022. évi költségvetésben a 2021. évi előiránnyal megegyező előirányzatot terveztünk. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 352,3 millió Ft állt rendelkezésre, mely összeget teljes egészében felhasználtunk. A 2021. évi dologi kiadási teljesítéshez képest 11,6%-os növekedés figyelhető meg, mely az inflációs növekedésen kívül a létszámnövekedésből eredő megnövekedett működési kiadásokból keletkezett.

Az egyéb működési célú kiadások a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén a 2022. évben fizetendő nemzetközi tagsági díjak összegét (2,1 millió Ft), valamint az előző évi szabad maradvány (0,04 millió Ft) és a szociális hozzájárulási adó csökkentéséből származó befizetési kötelezettség teljesítését (117,0 millió Ft) tartalmazza.

A felhalmozási kiadások feladatteljesítéssel összefüggő alakulását a 2.2.4. pont tartalmazza részletesen.

2.2.1 Az előirányzatok évközi változásai, a tényleges teljesítéseket befolyásoló főbb tényezők

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
Személyi juttatások	5 271 100	4 908 227	4 908 227
Munkaadókat terhelő adók és szociális hozzájárulási adó	877 700	684 139	684 139
Dologi kiadások	287 100	352 263	352 263
Egyéb működési célú kiadások		119 136	119 136
Felújítás		167 832	167 832
Intézményi beruházás	46 000	202 090	202 090
Finanszírozási kiadások		195 888	195 888
K i a d á s o k összesen:	6 481 900	6 629 575	6 629 575
Közhatalmi bevétel	0	700	700
Működési költségvetési bevételek	192 000	208 159	208 159
Felhalmozási bevételek	0	5 815	5 815
Költségvetési támogatás	6 289 900	6 166 465	6 166 465
Előző évi maradvány igénybevétele	0	248 436	248 436
Államháztartáson belüli megelőlegezés (december havi bér)	0	0	0
B e v é t e l e k összesen:	6 481 900	6 629 575	6 629 575

A beszámolási időszakban rendelkezésre álló pénzügyi eszközök biztosították a zavartalan gazdálkodást. A Kúria 2022. évi kiadásaira a költségvetésben 6 481,9 millió Ft állt rendelkezésre, amely 32,2%-kal több az előző évi elemi költségvetési értéknél. A kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan túlnyomórészt (93%-ban) költségvetési támogatás biztosította. A támogatás eredeti előirányzatához (6.289,9 millió Ft) képest a teljesülés 6.166,5 millió Ft lett, amely a 2021. évi tényadat összegénél (5 866,7 millió Ft) 5,1%-kal több.

A hiányzó forrás „saját bevétel” volt. 2022. évben a Kúriának a tervezetthez képest 16,2 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A saját bevétel túlnyomó része az épület üzemeltetéséhez kapcsolódóan továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások ellenértékéből, illetve a Legfőbb Ügyészség részére épületüzemeltetési szolgáltatás ellentételezéseként kiszámlázott átalánydíjak teljesítéséből adódott. A Kúria működési bevételében csökkenés figyelhető meg az előző évhez képest a „Bírósági Határozatok” kiadvány megváltozott elszámolási gyakorlata folytán.

A Kúriának 2022-ben gépjármű eladásból, valamint informatikai eszközök értékesítéséből 5,8 millió Ft intézményi felhalmozási bevétele keletkezett.

A beszámolási időszakban gazdálkodásra 6.629,6 millió forintot fordítottunk, amely 9,3%-kal több az előző évhez képest. Ezen összegből működési kiadásokra 6.259,7 millió forintot, míg felhalmozási kiadásokra (intézményi beruházásra, felújításra) 369,9 millió forintot használtunk fel.

A Kúria költségvetési keretszámait is determináló, Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény alapján meghatározott kiemelt előirányzatok az év folyamán, a jogszabályi kereteken belül és az igények figyelembevételével kormányzati, pénzügyminisztériumi, irányító szervei és intézményi hatáskörben módosultak.

A beszámolási időszakban a költségvetési kiadások egyenlegében 147,7 millió forint előirányzat növekedés következett be, így az éves gazdálkodás során 6.629,6 millió Ft állt rendelkezésre.

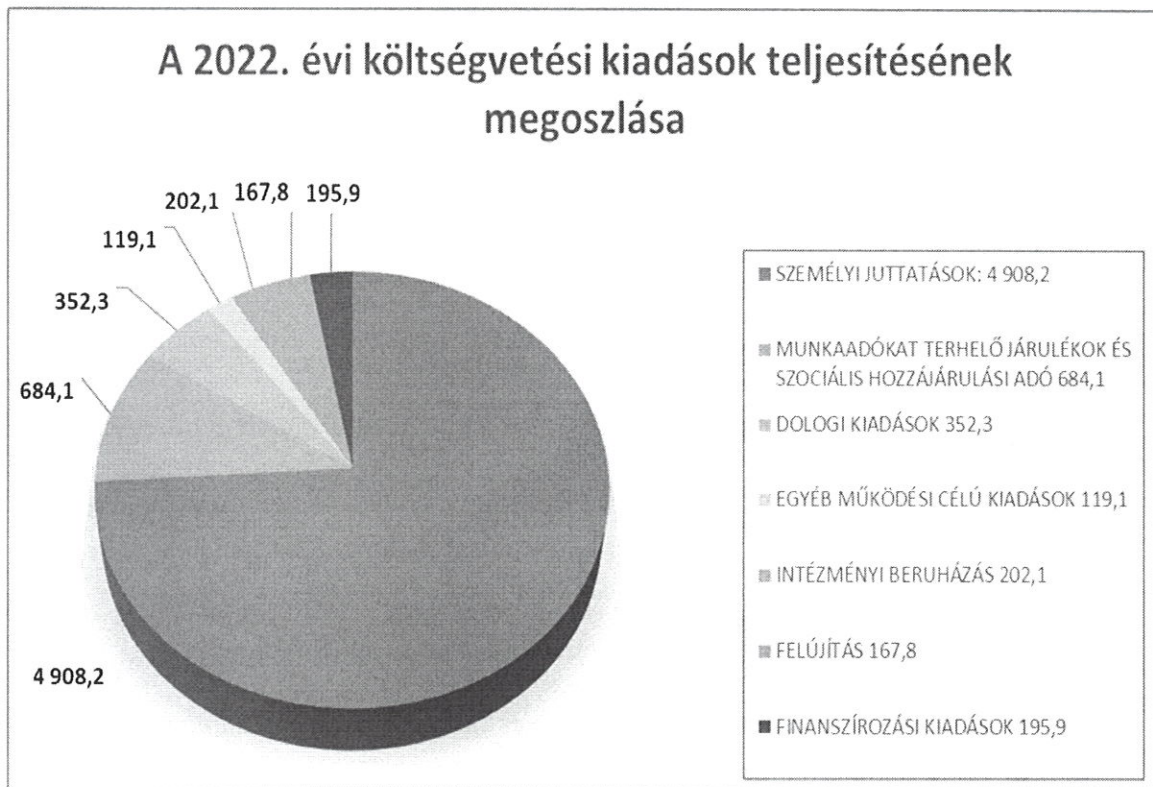
Az előirányzat változások hatásköri megbontása a következő volt:

- **Kormány hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 80,0 millió Ft,
- **Pénzügyminisztériumi hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 40,0 millió Ft,
- **Irányító szervei hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében -220,7 millió Ft,
- **Intézményi hatáskörben:** a kiadási és a költségvetési bevételt érintően nettó egyenlegében 248,4 millió Ft.

A módosítások következtében a működési kiadások előirányzata 176,2 millió Ft-tal csökkent, a felhalmozási kiadásokra fordítható rész pedig 323,9 millió Ft-tal növekedett.

Az így rendelkezésre álló pénzügyi keretek, az egyes kiemelt előirányzatokat terhelő kiadási teljesítésekhez megfelelő fedezetet biztosítottak.

adatok millió Ft-ban

adatok millió Ft-ban

2.2.2. A személyi juttatások előirányzatának és teljesítésének alakulása, létszámváltozások

adatok ezer Ft

Megnevezés	Eredeti	Módosított	Teljesítés
Foglalkoztatottak személyi juttatásai	5 164 439	4 799 642	4 799 642
Külső személyi juttatás	106 661	108 585	108 585
Személyi juttatások összesen	5 271 100	4 908 227	4 908 227
Munkaadókat terhelő adók és szociális hozzájárulási adó	877 700	684 139	684 139

Személyi juttatások kiadásaira 2022. évben az elemi költségvetésben 5.271,1 millió forint állt rendelkezésre.

A **foglalkoztatottak személyi juttatás** előirányzata 364,8 millió Ft-tal csökkent az eredeti előirányzathoz képest.

A személyi juttatások előirányzatának változásában szerepet játszott a Kormány a 1757/2021. (X.27.) Korm. határozata, valamint a 1388/2022. (VIII.09.) Korm. határozata alapján a Kúria WIOKI által végzett szakmai feladatok finanszírozásához nyújtott 80,0 millió Ft támogatás, amelynek 2022. évi költségvetést érintő végrehajtása a 1388/2022. (VIII.09.) Korm. határozat alapján megtörtént.

A PM 2021. november 12-én kelt, PM/18412-2/2021. számú levele alapján a jogegységi panasz intézményének bevezetésével kapcsolatban a bírósági illetményrendezés harmadik ütemének 2022. évi illetménytöbblete a központi költségvetésből nem lett biztosítva a Kúria számára. A tárgyévben a többletköltséget a megtakarításokból kellett finanszírozni (45,9 millió Ft). A feladatváltozásból adódó többletigény a 2023. évtől kezdődően beépült a Kúria költségvetésébe.

A Kúria számára 2022. évben jelentős többletköltségként jelentkezett az országgyűlési választásokkal kapcsolatban felmerült kiadás (57,4 millió Ft), amely elsősorban a személyi juttatások és a hozzá kapcsolódó munkáltatót terhelő járulékok jogcím kiadását növelte. Ennek forrását a megtakarítások biztosították. A Kúria 2024. évi európai parlamenti- és önkormányzati választások okán felmerülő többletigényét a 2024. évi központi költségvetésben beterveztük.

A 2022. évi államháztartási egyensúly megőrzésének biztosításához a 1325/2022. (VII.11.) Korm. határozat 3. pontja alapján a Kormány „önkéntes felajánlásra” kérte fel azon fejezetet irányító szervek vezetőit, amelyeknél az előirányzati főösszeg csökkentése az Országgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik. A Kúria vonatkozásában 181,1 millió Ft előirányzat elvonás 2022. augusztus hónapban a törvény szerinti illetmények jogcím előirányzatának csökkentésével megtörtént.

A foglalkoztatottak személyi juttatások előirányzata biztosította a 2022. január 1-jétől hatályos új bértábla szerinti besorolás jogegységi panasz intézményére vonatkozó illetménytöbblet nélküli forrását, valamint az illetmények havonkénti folyósítását, a törvényi előírások alapján a bírák és az igazságügyi alkalmazottak kötelező előresorolásából adódó illetmény-emeléseket.

Az éves szinten rendelkezésre álló foglalkoztatottak személyi juttatásainak módosított előirányzata (4.799,6 millió forint) az illetményeken felül fedezetet nyújtott

- a jubileumi jutalom összegére,
- bérkompenzáció fizetésére,
- egyéb munkavégzéshez kapcsolódó juttatásokra,
- a készenléti, ügyeleti díjak,
- a közlekedési költségtérítések,

- a szociális jellegű juttatások kifizetésére,
- a cafeteria rendszerében adható juttatások kifizetésére,
- céljuttalom fizetésére,
- energetikai hozzájárulás kifizetésére.

2022. évben normatív jutalmazás nem történt. A teljesítés mindösszesen 4.799,6 millió Ft volt.

2022. évben az átlagos statisztikai létszám a következőképpen alakult:

➤ választott tisztségviselő	1 fő
➤ bíró	54 fő
➤ bírósági titkár	19 fő
➤ szakirányú felsőfokú végzettségű tisztviselő	85 fő
➤ nem szakirányú felsőfokú és középfokú végzettségű tisztviselő	53 fő
➤ vezető	69 fő
➤ fizikai dolgozó	57 fő
	338 fő

2022. évben az átlagilletmény összege – 355 fő foglalkoztatottal számolva – 925.733 Ft volt.

A **külső személyi juttatásokra** 2022. évben az elemi költségvetésben 106,7 millió Ft állt rendelkezésre. A teljesítés 108,6 millió Ft volt.

A **munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség** felhasználása, a személyi juttatások teljesítésével összhangban alakult. A munkaadókat terhelő járulékokra és szociális hozzájárulási adóra az elemi költségvetésben 877,7 millió Ft-ot terveztünk. A kormányzati-, pénzügyminisztériumi és irányító szervi hatáskörű előirányzatmódosítások következtében éves szinten 684,1 millió Ft állt rendelkezésre, amely teljes egészében fel lett használva. Az adó- és járulékfizetési kötelezettségeknek a Kúria mindig pontosan és határidőn belül eleget tett.

2.2.3. Dologi kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A dologi kiadások fedezetére 2022. évben az elemi költségvetésben 287,1 millió Ft-ot hagytak jóvá, mely azonos a 2021. évi bázis összeggel. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve dologi kiadásokra éves szinten 352,3 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2022-ben a teljes összeg fel lett használva a gazdálkodás zavartalanosságának biztosítása érdekében. Az energiahordozók, papíráruk, egyéb alapanyagok és egyes szolgáltatások költségeinek emelkedése, valamint az infláció jelentős mértékű növekedése miatt a tervezett előirányzatot meghaladta a tárgyévi teljesítés. További költségemelkedést eredményezett a megnövekedett létszámhoz kapcsolódó működési kiadások emelkedése. A 2021-es költségvetési évhez képest 2022. évben 36,6 millió Ft-tal több dologi kiadás teljesült.

Ebből:

- Az épület üzemeltetésével összefüggő szolgáltatások nettó értéke (gáz, áram, víz- és csatorna, karbantartás, parkolási díj és egyéb üzemeltetési költség stb.) mintegy 116,3 millió Ft.
- A továbbszámlázott szolgáltatások összértéke 31,3 millió Ft volt. Államháztartáson belül a Legfőbb Ügyészség felé történik kiszámlázás, államháztartáson kívülre pedig az étterem üzemeltetésére szerződött cég részére.
- A kommunikációs szolgáltatás értéke 24,7 millió Ft volt.
- Készlet beszerzésre (irodaszer, könyv, folyóirat, éven belül elhasználandó eszközök stb.) 52,8 millió Ft-ot fordítottunk.

- Egyéb dologi kiadások jogcímen 6,5 millió Ft kifizetést teljesítettünk.
- Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások (tolmácsolás, védői díjak stb.) kifizetett összege 2022. évben 12,8 millió Ft volt.
- A vásárolt termékek és szolgáltatások ÁFA vonzata 63,6 millió Ft, a kiszámlázott termékek és szolgáltatások ÁFA befizetése 36,0 millió Ft volt.
- A kiküldetési költségek 8,3 millió Ft kiadást jelentettek.

A 2021-es évtől kezdődően kialakult kedvezőtlen gazdasági környezet hatására drasztikusan emelkedik a Kúria dologi jellegű kiadásainak mértéke. A kiugróan magas inflációs hatások, az energiaárak jelentős mértékű emelkedése, továbbá a világgazdaságban is érezhető alapanyaghiány hatására a Kúria működéséhez szükséges irodai eszközök, másolópapírok, tisztítószeres beszállítását végző cégek, illetve az igénybe vett szolgáltatások tekintetében a szolgáltatást nyújtó cégek folyamatosan jelzik áremelési szándékukat. A takarékos gazdálkodást szem előtt tartva az irodaszerek és tisztítószeres esetében a tervezett éves felhasználásnak megfelelő készletmennyiséget a tárgyév elején lefolytatott pályázat nyerteseivel kötött szerződések alapján berendeltük, valamint racionalizáltuk az iratnyomtatási stratégiát, melyek révén költségmegtakarítást tudunk elérni.

Felelős gazdálkodás eredményeként a Kúria a 2022-es évben az energia szolgáltatások igénybevétele tekintetében szerencsés helyzetben volt, mert a közbeszerzetett közüzemi szolgáltatásait a 2021-es árszinten tudta biztosítani. Azonban 2023. III. negyedévében lejár a villamosenergia- és a gázenergia szolgáltatókkal két évre kötött szerződésünk. Erre tekintettel 2023. tavaszán központosított közbeszerzési eljárásokat indítottunk. Az energiahordozó beszerzésekre igen kedvező ajánlatokat kaptunk, azonban a kedvezőtlen világpiaci hatások eredményeként a 2021. évhez képest magasabb energiaköltséggel kell a szolgáltatási időszak alatt számolni. A szerződések aláírása megtörtént, hatályuk 2025 végéig tart.

A Kúria az elmúlt évek során egyre nagyobb hangsúlyt fektet a gazdaságos, környezetbarát intézményi működésre. A gazdálkodásban a takarékosági szempontokat messzemenően érvényesítettük. A beszerzési eljárások keretében a piaci viszonyok vizsgálata, valamint a 2022. évben az alábbi munkák ütemezett végrehajtása hozzájárult a kedvezőbb energetikai működéshez és ezáltal a költségek csökkentéséhez:

- nyílászárófelújítás,
- fűtéskorszerűsítés.

Az elmúlt években végzett energiahatékonyságot növelő beruházási, felújítási munkák eredményeként a komfortérzet növekedése és az üzemeltetési költségek csökkentése megmutatkozik.

A fűtést - a külső hőmérséklet függvényében - a lehetőségek szerint csökkentett hőmérsékleten, illetve szakaszosan üzemeltetjük. A székház épület energiafogyasztását folyamatosan nyomon követjük. Az energiatakarékos gazdálkodás hatásaként összességében megállapítható, hogy a tárgyév második felében a gázfogyasztás vonatkozásában (60 % feletti) és a villamosenergia felhasználás terén (11 % feletti) jelentős megtakarítást értünk el.

2.2.4 A felhalmozási kiadások előirányzatának és teljesítésének alakulása

A felhalmozási jellegű kiadásokra az eredeti költségvetésben jóváhagyott 46,0 millió Ft-tal szemben 369,9 millió Ft-ot fordítottunk.

A Kúria a 2022. évi elemi költségvetésben felújítási előirányzattal nem rendelkezett, a módosított felújítási előirányzatot a fejezeti központi keret és az év során intézményi hatáskörben történő

előirányzat-átcsoportosítások összege biztosította. Az évközi előirányzat-módosítások következtében felújításra éves szinten 167,8 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2022. évben a teljes összeget felhasználtuk. A tárgyévben folytatódott a homlokzati nyílászárók felújítása. A Kúria – a pénzügyi lehetőségek függvényében – 2023. évre is tervezi folytatni az élet- és balesetveszélyes homlokzati nyílászárók felújítását.

Intézményi beruházásokra a 2022. évi elemi költségvetésben meghatározott 4,0 millió Ft-on kívül a székház felújítási munkálatokra 42,0 millió Ft támogatást technikailag a beruházási előirányzaton terveztük meg, mely keret felhasználása a felújítási jogcímen valósult meg. Az évközi előirányzat-módosítások következtében intézményi beruházásra éves szinten 202,1 millió Ft állt rendelkezésre, amely informatikai eszköz-, és szoftverbeszerzésekre, klimatizálásra, gépjármű beszerzésre, valamint egyéb tárgyi eszközök, berendezési, felszerelési tárgyak beszerzésére nyújtott fedezetet. A gépjárműbeszerzés költségét nagyrészt a Kúria számára jóváhagyott 2021. évi központi forrás biztosította. A 2022. évben a rendelkezésre álló előirányzat teljes összegét felhasználtuk.

2.2.5. Egyéb működési célú kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

Az egyéb működési célú kiadások a 814/2021. (XII.28.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdése alapján a szociális hozzájárulási adó 2022. évi csökkentéséből adódó megtakarítás (117,0 millió Ft) és az előző évi szabad maradvány befizetési kötelezettségének teljesítését (0,04 millió Ft), valamint a Kúria nemzetközi szervezetekben betöltött tagsága révén a 2022. évben fizetendő nemzetközi tagsági díjak összegét (2,1 millió Ft) tartalmazza.

2.2.6. Finanszírozási kiadások előirányzatainak és teljesülésének alakulása

A finanszírozási kiadások jogcímen elszámolt kiadás (195,9 millió Ft) a 2021. december havi nettó munkabérek megelőlegezett összegének kifizetését tartalmazza.

2.3. A bevételek alakulása

2.3.1. A többletbevételek alakulása, a tervezettől való eltérés okai

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította (93,0%). 2022. évben a Kúriának 16,2 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A Kúria 2022. évi kiszámlázott intézményi működési bevételeinek túlnyomó része a Legfőbb Ügyészség közös épületben történő elhelyezéséhez kapcsolódó bevételből származott, mely tovább számlázásból származó bevételi többlet a dologi kiadásoknál előzetesen megfinanszírozott közüzemi-, és épületüzemeltetési költségek, valamint beruházási, felújítási munkák finanszírozásához nyújtott fedezetet.

2022. évtől kezdődően jelentős bevételcsökkenést eredményezett, hogy a „Bírósági Határozatok” kiadvány kiadására vonatkozó határozott idejű szerződés 2021. december 31. napjával lejárt és a jogegységi iránymutatások, valamint eseti, rövidített, vezető szöveggel ellátott, a Kúria által meghozott bírósági határozatok tekintetében azok felhasználása tárgyában a Kúria 2022. januárjától ingyenes együttműködési (felhasználási- és vagyonhasznosítási) szerződést kötött jogtárszolgáltatókkal. A kiadvány forgalmazásából a Kúriának a jövőben bevétele így nem származik.

A Kúriának 2022-ben gépjármű eladásból, valamint informatikai eszközök értékesítéséből 5,8 millió Ft intézményi felhalmozási bevétele keletkezett.

2.3.2. A bevétel tervezettől való elmaradásának okai

A Kúriának 2022. évben nem volt bevételi lemaradása.

2.3.3. Követelésállomány alakulása

A Kúria mérlegben kimutatott követelésállománya az éves működési jellegű elszámolásból adódik (pl.: NAV TB járulék túlfizetés, 2022. december havi táppénz, igénybe vett szolgáltatásokra adott előleg, stb.) 1,1 millió Ft volt.

2.4. Költségvetési-maradvány

2.4.1. A 2021. évi költségvetési maradvány főbb felhasználási jogcímei

A Kúria – jogszabályi előírásoknak megfelelően elszámolt – 2021. évi maradványa 248,4 millió Ft volt, melyből kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány 0,04 millió Ft.

- A 2021. évben költségként el nem számolt, informatikai oktatás és egyéb szolgáltatási előlegként kifizetett 3,0 millió Ft előirányzat felhasználása maradvány formájában áthúzódott 2022. évre.
- A 2021. december havi nettó munkabérek megelőlegezett kifizetésének forrására 195,9 millió Ft.
- Személygépjármű beszerzés áthúzódó teljesítése 49,5 millió Ft.

A kötelezettségvállalással terhelt 2021. évi maradványt 2022. évben maradéktalanul felhasználtuk. A kötelezettségvállalással nem terhelt visszafizetendő maradványt a központi maradványelszámolási alap javára befizettük.

2.4.2. A 2022. évi költségvetési maradvány alakulása, összetétele, keletkezésének okai

2022. évben a Kúria a rendelkezésre álló teljes előirányzatát felhasználta, költségvetési maradványa nem keletkezett.

3. Egyéb

3.1. A gazdálkodás és a vagyonváltozás összefüggései

3.1.1. Vagyonváltozás

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök értéke 127,8 millió Ft-tal növekedett az előző évihez képest.

Az immateriális javak és a tárgyi eszközök után az értékcsökkenést a tényleges használatnak megfelelően időarányosan számoltuk el. 2022. évben az értékcsökkenés változása 203,6 millió Ft volt.

A rendelkezésre álló anyagi eszközök a Kúria szakmai tevékenységének ellátását és részbeni korszerűsítését biztosították.

A pénzügyi lehetőségeket messzemenően figyelembe vevő takarékos gazdálkodás eredménye, hogy a Kúria 2022-ben is valamennyi fizetési kötelezettségének határidőn belül eleget tett.

3.1.2. Gazdálkodás, a Kúria működési környezete

A Kúria gazdálkodása során alkalmazott legfontosabb rendszerek (Forrás.Net, KIRA, Nexonbér, NexonHR) 2022-ben a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtek.

3.1.3. Egyéb működési feltételek

Informatikai alkalmazások

A 2022-es év legnagyobb kihívása az országgyűlési képviselők választása kapcsán előterjesztett jogorvoslatok elbírálásához szükséges műszaki és informatikai feltételek megteremtése volt, ehhez üzletmenet-folytonossági és katasztrófa elhárítási terveket dolgoztunk ki. A Kúria Ellátási Osztályával felkészültünk egy tartós áramszünetre is, a választási időszakban tartalék aggregátoros betáplálással is biztosítottuk a választási feladatok ellátáshoz szükséges infrastruktúra folyamatos rendelkezésre állását. Egyeztetéseket folytattunk a Kúria honlapját üzemeltető Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökséggel a honlap elérhetőségével és esetleges támadásával kapcsolatban.

2022-ben a szabadságok és egyéb távollétek elektronikus nyilvántartásának tesztelése folytatódott. Az elektronikus nyilvántartást fokozatosan kiterjesztettük minden szervezeti egységre, ennek köszönhetően 2023. január 1-től a papír alapú szabadság engedélyezést és nyilvántartást kiveztettük.

A Kúria 2012. január 1. napja és a 2020. december 31. napja között hozott és a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatai elvi tartalmát (rövid tartalmát) nagy részben a kollégiumok leellenőrizték. Az elvi tartalommal (rövid tartalommal) kiegészített határozatokat az Országos Bírósági Hivatal közreműködésével a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétettük.

2022. év végén megkezdődött a Kúria magyar és angol nyelvű honlapjának műszaki megújítása, mivel a honlap tartalomkezelő rendszerének kiterjesztett támogatása 2023. november 1-jén lejár. A megújítás nem terjed ki a honlap arculatára és a feltöltött tartalmakra, a honlap kinézete nem fog változni.

2022-ben tovább folytatódott a Novell szervereken tárolt fájlok átköltöztetése Microsoft Windows alapú szerverekre, illetve a Novell alkalmazásokat is kiváltottuk vagy átköltöztettük Microsoft Windows-os környezetbe.

A szerződések naprakész nyilvántartásához szerződésnyilvántartó programot vezettünk be, amit az Informatikai Osztály fejlesztett a meghatározott funkcionális követelmények alapján.

Az informatikai biztonság

A Kúrián nem történt olyan biztonsági esemény, amely a helyi üzemeltetésű rendszerek tekintetében jelentős szolgáltatás kiesést okozott volna, nem fordult elő olyan eset, ami miatt a Kúria a jogszabályi kötelezettségeit nem tudta teljesíteni. A helyi szolgáltatások folyamatosan rendelkezésre álltak, a helyi kezelésű adatok tekintetében illetéktelen hozzáférés vagy adatvesztés nem történt.

A választásra kidolgozott vészhelyzeti tervek alapján elkészítettük az összes elektronikus információs rendszerhez az üzletmenet-folytonossági és katasztrófa elhárítási terveket, továbbá a rendszerbiztonsági terv sablon alapján az egyes rendszerekre kidolgoztuk a rendszerbiztonsági terveket is.

Az évek alatt felhalmozott hibás vagy használaton kívüli adathordozók vagy beépített adathordozóval rendelkező informatikai eszközök helyreállíthatatlan és ellenőrzött fizikai megsemmisítésével adathordozó selejtezést végeztük el.

Kidolgoztuk a Kúria elektronikus információs rendszereinek mentési eljárásrendjét, amit külön szabályzatba foglaltunk, továbbá a Kúria Informatikai Biztonsági Szabályzatának aktualizálása is megtörtént.

A szabályzatok kidolgozásával és aktualizálásával, az üzletmenet-folytonossági, katasztrófaelhárítási és rendszerbiztonsági tervek elkészítésével megtettük a Kúria informatikai biztonsági szintjének növeléséhez szükséges lépéseket.

A felhasználók biztonságtudatosságának fenntartása és növelése érdekében a Kúria elektronikus információbiztonsági felelőse havonta hírlevélben hívta fel a figyelmet az aktuális információbiztonsági kockázatokra, illetve rövid tájékoztatóban értesítette a felhasználókat a vírushelyzet miatt széles körben bevezetett távmunka informatikai biztonságára vonatkozó szabályokról és a postafiókokba érkező kéretlen levelek felismeréséről és kezeléséről.

Az Alkotmányvédelmi Hivatal szakemberei az Awareness program keretében interaktív előadást tartottak a Kúrián a biztonságtudatos gondolkodás fejlesztése, a kockázatokra és fenyegetésekre, valamint a biztonsági trendekre való felkészítés érdekében.

Az informatikai eszközállomány

Köszönhetően a helyi és központi forrásból megvalósított beszerzéseknek, 2022. évben az informatikai eszközök állományának avultsága jelentősen javult. A beszerzett eszközökkel a használatban lévő 6 évnél idősebb eszközöket kiváltása megoldott, ezzel a Kúria megfelel a fenntarthatósági követelménynek, mivel évente az informatikai eszközök kb. 17 %-át kell újra cserélni ahhoz, hogy az eszközállomány ne avuljon el.

A 2022. évi eszközbeszerzések az alábbiak szerint alakultak:

A Kúria központi beszerzés keretében 36 darab számítógépet és 27 darab notebookot kapott az Országos Bírósági Hivaltól. Saját forrásból 60 darab számítógépet, 49 darab laptopot, 51 darab beépített webkamerás monitort, 22 darab szünetmentes tápegységet, 13 db nyomtatót és 1 darab szervert vásároltunk.

A beszerzett szerverrel stabilabb wifi hálózatot tudunk szolgáltatni a mobil eszközön keresztüli munkavégzéshez, továbbá a szerver kapacitása lehetővé tette a mobil eszköz menedzsment rendszer megfelelő működéshez szükséges erőforrás biztosítását is. A stabilabb és gyorsabb wifi érdekében szolgáltatót váltottunk, továbbá a garantált sávszélességet is megdupláztuk.

Budapest, 2023. július

Dr. Varga Zs. András
elnök

A kiadmány hitelül:

Der Kúria

